Maltese Literature Group Inc.
Grupp Letteratura Maltija Ink.
Incorporation No. A8686H
Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AĦBARIJIET
Numru 204 :: MEJJU 2013

Editur: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

IL-LAQGĦA TAL-MEMBRI LI TMISS

Il-laqgħa li tmiss, bħas-soltu, se tkun l-aħħar Ġimgħa tax-xahar, jiġifieri nhar il-Ġimgħa, **31 ta' Mejju, 2013** fiċ-Ċentru Malti ta' Parkville, fis-7.30 pm. Il-membri kollha mistiedna li jġibu xi xogħol biex jinqara f'din il-lejla. Jekk jogħġobkom ippruvaw li tkunu hemm fil-ħin. Nixtieqni naraw aktar membri jattendu għal dawn il-laqgħat, għalhekk ħajru lill-membri tal-familja u lil ħbiebkom biex jiġu u jsiru membri.

PROGRAMM MUŻIKO-LETTERARJU

Il-Programm Mużiko-Letterarju huwa wieħed mill-iktar avvenimenti importanti fil-kalendarju tal-Grupp tagħna. Din is-sena dan se jinżamm il-Ħadd, 22 ta' Settembru fis-Sala taċ-Ċentru Malti ta' Parkville. Nitolbukom li żżommu din id-data biex tkunu tistgħu tattendu. Jekk hemm xi membri li għandhom xi xogħol għall-Programm Mużiko-Letterarju ta' din is-sena tkun ħaġa tajba jekk jibagħtuh lil **Ray Anastasi, 19 Daimler Ave, Keilor Downs, Victoria 3038** biex ikun jista' jibda jaħdem fuqu u mhux kollox jaqa' għall-aħħar ħin. Kif tafu, ix-xogħol irid jiġi ttajpjat, moqri, ikkoreġut, u wara jerġa' jiġi moqri. Dan jieħu ħafna żmien. Wara irid jiġi ppaġnat u jmur għand l-istampatur biex jiġi mitbugħ u jkun għandna għall-Programm Mużiko-Letterarju. L-għajnuna tagħkom tkun apprezzata. Fl-istess ħin, dawk li għandhom aċċess għall-*internet*, ikun aktar faċli jekk jibgħatu x-xogħol tagħhom permezz ta' *email* lil Ray Anastasi: **rrmlanastasi@bigpond.com**

NITOLBU GĦAL ŻEWĠ MEMBRI TAGĦNA

Nitolbukom biex tiftakru fit-talb tagħkom lil żewġ membri tagħna — Laurie Armato u Edwin Baldacchino. Laurie hu membru tagħna għal ħafna snin u mhux biss kien jieħu sehem bil-kitba tiegħu imma anki permezz tal-mużika fejn kien idoqq il-mandolina fil-programmi mużiko-letterarji. Mill-banda l-oħra, Edwin, flimkien ma' martu, Mary, kienu membri magħna għal ħafna snin. Laurie u Edwin għandhom bżonn it-talb tagħna.

SIT LI NAF ŻGUR JINTERESSAKOM

Il-membri tagħna, Rose u Joe Lofaro, dan l-aħħar qaluli b'dan is-sit li jiena sibtu ferm interessanti. Għal dan il-għan qiegħed ngħaddih lilkom biex tidħlu u taraw x'fieh.

http://malti.skola.edu.mt/ <http://malti.skola.edu.mt/>

IMUT PATRI MIKIEL FSADNI - *skopra l-ewwel kitba bil-Malti*

Patri Mikiel Fsadni

Nhar il-Ħamis, 18 t'April, tħabbret il-mewt ta' Patri Mikiel Fsadni fl-eta ta' 97 sena. Patri Fsadni huwa storiku li flimkien mal-Professur Godfrey Wettinger jibqgħu magħrufin għas-sejba tal-Kantilena, l-ewwel kitba bil-Malti. Patri Mikiel Fsadni huwa awtur ta' bosta kotba interessanti ta' storja, fosthom 'Il-Girna', li kien suċċess kbir kemm b'edizzjoni bil-Malti u oħra bl-Ingliż. Għex snin twal fil-kunvent tad-Dumnikani tar-Rabat u dan l-aħħar kien rikoverat f'Dar Messina qrib il-kunvent. Patri Mikiel Fsadni kien skopra l-ewwel poeżija miktuba bil-Malti medjevali. Din hija l-Kantilena. Il-Kantilena kienet instabet fit-22 ta' Settembru 1966 u hija poeżija tal-ħmistax-il seklu miktuba minn Pietru Caxaro. Għalkemm hi miktuba bil-Malti, din il-poeżija hija f'forma ta' Malti bikri li kien għadu ma kellux l-influwenza tal-Ingliż u t-Taljan u għalhekk hija eżempju uniku ta' Malti storiku.

Fl-1990, kien ippublika studju dwar il-giren, il-binjiet fejn kienu joqoqħdu r-rgħajja. Għamel ukoll studju dwar il-Provinċja tad-Dumnikani f'Malta.

Patri Mikiel twieled Bormla u ingħaqad mad-Dumnikani fl-1933 wara li studja l-filosofija u t-teoloġija. Il-funeral tiegħu sar is-Sibt, 20 t'April, fil-Knisja tal-Madonna tal-Għar, tal-Patrijiet Dumnikani, ir-Rabat.

ITTRI LI NIRĊIEVU...

Għażiż Paul,
Il-letterartura Maltija dejjem tibqa' f'qalbna. Ma jistax jonqos. Grazzi tat-twassil elettroniku tal-Folju. Bħal dejjem interessanti u mburġat bit-tagħrif meħtieġ. Tagħrif li qatt m'hu monotonu u li jiswa biex inkomplu nitgħarrfu dwar x'qed jiġri rigward ħidma favur l-Ilsien Malti ġewwa l-Awstralja fejn hemm konċentrazzjoni kbira ta' Maltin, li baqgħu ma nsewx li huma sehem minn din il-gżira ċkejkna f'nofs il-Mediterran. Nies bħalek, jekk tippermettili, huma l-injezzjoni li tagħti l-istimolu biex il-ħeġġa favur l-Ilsien u l-letteratura Maltija ma tbattix, saħansitra f'art li ma jisimhiex Malta u ta' daqs ferm ikbar minn din l-art.
B'imħabba, ***Mario Griscti***

Għażiż Paul,
Niżżik ħajr tal-folju. Grazzi bħal dejjem għall-ħidma li twettqu b'risq lingwitna!
Tislijiet,
Amanda Busuttil

Għażiż Paul Vella,
Jien wieħed li naqra l-Folju. Insibu ferm interessanti għax inkun naf x'inhu jinkiteb barra minn xtutna. Nixtieq nirringrazzjakom talli qed iżżommu l-lingwa Maltija ħajja.
Qed nibagħtilkom l-aħħar ktieb tiegħi tal-poeżiji 'Katarsi' b'format PDF.
Jekk trid tgħaddih lil min tinteressah il-poeżija għamel dan.
Inselli għalik,
Andrew Sciberras

"KATARSI" – *ktieb ta' poeżiji minn Andrew Sciberras*

Andrew Sciberras

Dan l-aħħar irċevejt ittra permezz ta' emejl minghand Andrew Sciberras, minn Malta, li jsegwi l-Grupp tagħna permezz tal-Folju tagħna ta' kull xahar fejn qalilna kemm jieħu gost jara li aħna l-Maltin tal-Awstralja qed ngħinu biex inżommu l-lingwa tant għażiża tagħna, il-Malti, ħajja fostna. Huwa kien tant ġentili li offra kopja tal-ktieb tiegħu ta' poeżiji, "Katarsi", f'forma ta' PDF lil min jixtieq jakkwistah.

Andrew Sciberras twieled fil-25 t'Awwissu 1968 f'H'Attard, għex il-Ħamrun u joqqħod Ħal Qormi. Miżżeweġ lil Joanne. Huwa impjegat fl-Isptar Monte Karmeli. Studjuż tal-filosofija, tal-istorja, kif ukoll tal-arti.

Kotba li kiteb huma Samsara, Noti tad-Demm, Waqtiet fis-Skiet, Mill-Eżilju ta' Ruħi u Traġitti, koawtur ma' Patrick Sammut.

Araw x'kiteb il-Prof. Oliver Friggieri fuq Andrew Sciberras…

"Il-poeżija ta' Andrew Sciberras ilha ħafna toffri eżempju tajjeb ta' dan it-tlaqqigħ ta' esperjenzi tas-sensi. Huwa jlaqqa' flimkien lit-tifsira u lill-forza tal-konsonanti u tal-vokali, ilkoll imqegħdin fil-qafas ta' versi li r-ritmu qabbieżi tagħhom jagħti forza u xejra lis-sens. Il-poeżiji ta' Sciberras jiksbu s-saħħa tagħhom mill-mod kif il-poeta jagħti importanza lill-aspetti li ma humiex biss semantiċi. Il-kelma għalih mhix biss sinifikat imlaħħam fl-ittri tal-alfabett; hija wkoll esperjenza li tinvolvi lis-sensi. Huwa sikwit jiddeskrivi daqskemm sikwit jirrakkkonta, u jirrifletti daqskemm jikkonkludi. Dan ifisser li x-xejriet tal-kitba jinvolvu esperjenza ta' aktar minn sens barrani wieħed." — *Prof. Oliver Friggieri*

Min jixtieq kopja tal-ktieb "Katarsi" ta' Andrew Sciberras, b'forma ta' PDF, permezz ta' *email*, għandu jibgħatli *email* fuq **paul.vella44@gmail.com** u jien, bil-permess ta' Andrew nibgħatlu kopja. – *Paul Vella.*

PREGIERA

Nitolbok
Mulej
niegħem l-għanja
tas-safa dejjiema
u bl-imqass tal-qodos
qasqas
minn fuqi
dil-libsa
ta' lupu
u ċekkinni
daqs l-iżgħar
dudu
jixxaħxaħ hieni
fuq werqa maestuża
u sawwarni
f'duwa mirakoluża
li taħji l-morda
u tfarraġ il-qlub imnikkta.

— *Andrew Sciberras*

Tikteb Leanne Ellul, l-Għaqda tal-Malti...

'KONT DIĠA`' — *film ta' Mark Dingli*

Nhar it-Tlieta, 26 ta' Marzu, l-Għaqda tal-Malti wriet il-film ta' Mark Dingli 'Kont Diġà' li hu mnebbaħ mill-poeżija "Delimara" ta' Daniel Massa. Għal din l-attività kien hemm attendenza numeruża li nixtiquha terġa' tirrepeti ruħha fis-sessjoni li ssegwi l-film.

Fil-fatt, l-Għaqda ma xtaqetx tieqaf bil-wiri tal-film. Organizzaw sessjoni ta' diskussjoni nhar l-4 ta' April fil-5 pm. Flimkien iddiskutew dan il-film (x'għoġobna, x'laqatna, x'dejjaqna...) u lil hinn minn hekk, xi aspetti tal-poeżija li jidhru fil-film (kemm baqa' leali, x'jagħmel il-film partikolari, x'jagħmel il-poeżija partikolari...). Dawk li raw il-film ġew mitluba biex ma jitilfux id-diskussjoni. Min ma marx għall-film, kien mistieden ukoll! Din id-diskussjoni kienet miftuħa għal kulħadd.

It-trailer tal-film jinsab hawn: **http://www.youtube.com/watch?v=imj1_AsXkec**

MARZU TA' QALBI - *Serata mtella' mill-Għaqda tal-Malti-Università F'ġieh Karmenu Vassallo*

Nhar il-Ħamis 21 ta' Marzu ttellgħet serata f'għeluq il-mitt sena mit-twelid ta' Karmenu Vassallo bl-isem ta' Marzu ta' Qalbi. Fis-serata taw is-sehem tagħhom Marcel Zammit-Marmarà li bi preżentazzjoni awdjoviżiva ħa lil dawk preżenti fi vjaġġ matul il-ħajja tal-poeta tan-nirien b'attenzjoni speċjali għall-kontribut letterarju tiegħu; Dominic Galea u Doreen Galea li għaxxqu lill-udjenza b'poeżiji mmużikati tal-istess poeta, fosthom Tiħux Ħsieb u Nirien; u Oliver Paul Vassallo, iben Karmenu Vassallo, li qasam magħna aneddoti ħelwin fost memorji oħra ta' missieru.

Il-mistieden speċjali tas-serata kien il-Professur Oliver Friggieri li għalaq b'kelmtejn mill-isbaħ dwar Vassallo fl-irwol tiegħu ta' poeta u fuq kollox bħala uman.

Wara s-serata kien hemm il-kotba ta' Marcel Zammit-Marmarà u d-diski kumpatti ta' Dominic Galea għall-bejgħ.

Ir-ritratti tas-serata ttieħdu minn Charlene Valentina Giordimaina. L-Għaqda tixtieq trodd ħajr lill-Kummissjoni Ewropea tal-għajnuna kollha.

MIŻATA TA' SĦUBIJA

Il-miżata ta' sħubija issa qed titħallas fl-1 ta' Jannar ta' kull sena minn kulħadd. Dan ifisser li l-miżata issa titħallas minn Jannar sa Diċembru. Dawk li għadhom ma ħallsuhiex huma mitluba jagħmlu dan fil-laqgħa li tmiss u jaraw lil Ray Anastasi. Grazzi. Il-miżata għadha $10 kull familja. Grazzi lil dawk li ħallsu l-miżata fl-aħħar laqgħa tagħna.

State Government Victoria
Department of Premier and Cabinet
OFFICE OF MULTICULTURAL AFFAIRS AND CITIZENSHIP

Proudly supported by the Office of Multicultural Affairs and Citizenship

BOV
BANK OF VALLETTA p.l.c.
Uffiċċju Rappreżentattiv:
16 Watt Street, Sunshine 3020
Telephone: 9311-3222